

СПРАВА «МОЛОКОВ ПРОТИ УКРАЇНИ»

(CASE OF MOLOKOV v. UKRAINE)

(Заява № 60865/16)

Стислий виклад рішення від 12 жовтня 2023 року

Заявник стверджував, що у лютому 2015 року декілька охоронців побили його кийками та ногами під час обшуку в камері заявника у Запорізькому слідчому ізоляторі (далі – СІЗО). Згідно з офіційними документами, «фізичну силу та кайданки» застосували у відповідь на агресивну поведінку заявника. Прокуратура Запорізької області порушила кримінальне провадження за цим фактом, яке тричі закривалося у зв'язку з відсутністю в діях працівників СІЗО ознак кримінального правопорушення, однак усі постанови про закриття провадження були скасовані як передчасні та незаконні. Розслідування досі триває. У лютому того ж року, коли заявника було доставлено до Бердянської виправної колонії № 77, де заявник разом із іншими ув'язненими нанесли собі тілесні ушкодження одноразовими бритвами. За твердженнями заявника, їх жорстоко побили. Згідно з твердженнями адміністрації установи виконання покарань до новоприбулих ув'язнених застосували силу після того, як вони відмовилися виходити з автомобіля та завдали собі тілесних ушкоджень після підбурювання їх до цього заявником. За цим фактом було порушено кримінальне провадження, яке чотири рази закривалося у зв'язку з відсутністю в діях працівників колонії складу кримінального правопорушення, однак усі постанови про закриття провадження були скасовані як передчасні та протиправні. Розслідування досі триває. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за статтею 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на жорстоке поводження під час тримання його під вартою та на неналежне розслідування на національному рівні у зв'язку з цим. Розглянувши скарги заявника та з огляду на матеріали справи, Європейський суд зауважив стосовно другого епізоду, що нанесення заявником собі тілесних ушкоджень вочевидь було умисною дією, яка передбачала серйозний ризик для фізичної недоторканості як ув'язнених, так і охоронців, а також могла підірвати безпеку та порядок в установі виконання покарань в цілому. Тому Європейський суд погодився, що застосування сили було необхідним за таких обставин, однак, ані обсяг, ані пропорційність сили, застосованої до заявника, не були належним чином оцінені. Європейський суд вказав, що у зв'язку з обома епізодами держава належним чином не довела законність і абсолютну необхідність застосування сили до заявника, а також отримання ним тілесних ушкоджень інакше, а не внаслідок стверджуваного жорстокого поводження. З огляду на це Європейський суд дійшов висновку, що заявник був підданий жорстокому поводженню. Проведене на національному рівні розслідування у цій справі Європейський суд визнав неефективним у зв'язку з тим, що низка важливих слідчих дій була проведена зі значною затримкою, розслідування неодноразово закривалося та відновлювалося,

а неодноразові повернення справи на додаткове розслідування можуть свідчити про серйозні недоліки в національній системі здійснення слідства. Європейський суд дійшов висновку, що було порушено матеріальний та процесуальний аспекти статті 3 Конвенції у зв'язку з обома випадками жорстокого поводження з заявником. Водночас Європейський суд зазначив, що від нового розслідування, призначеного у цій справі, навряд чи слід очікувати результатів не лише у зв'язку з тим, що в Україні триває війна, а й тому, що з моменту оскаржуваних подій минуло більше семи років. Тому розслідування не може вважатися ефективним.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. Вирішує долучити заперечення Уряду щодо невичерпання національних засобів юридичного захисту до розгляду справи по суті та відхиляє його;
2. Оголошує заяву прийнятною;
3. Постановляє, що було порушено матеріальний аспект статті 3 Конвенції у зв'язку з обома оскаржуваними епізодами;
4. Постановляє, що було порушено процесуальний аспект статті 3 Конвенції у зв'язку з обома оскаржуваними епізодами;
5. Постановляє, що: (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 4 000 (чотири тисячі) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості відшкодування моральної шкоди; ця сума має бути конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;
6. Відхиляє решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.